

4 Netlog-campagne

6 PMD-residu in steden

8 Scholenactie: Da's proper!

Fostplus

PRO EUROPE-CONGRES een voltreffer

Stof tot nadenken voor de Europese verpakkingswereld

Op 7 en 8 oktober verzamelde de Europese verpakking- en recyclagewereld in Brussel voor het vijfde PRO EUROPE-congres. Met 700 deelnemers was deze editie de meest succesvolle tot nu toe. Ook inhoudelijk werd het congres een voltreffer.

De vele workshops gaven deelnemers de kans om in debat te gaan met specialisten, Europees commissaris voor Milieu Janez Potočnik lichtte het toekomstige Europese beleid rond resource efficiency toe, en *cradle-to-cradle* pionier Michael Braungart zorgde voor de nodige controverse.

PRO EUROPE, de koepel van Groene Punt-organisaties, koos Brussel als locatie voor haar vijfde internationale congres. Fost Plus was de gastheer en zorgde voor een vlekkeloze organisatie. Opvallend: de deelnemers

kwamen niet alleen uit Europa, maar ook uit de Verenigde Staten, Canada, China en Brazilië. Het beste bewijs dat de proactieve Europese aanpak op het vlak van huishoudelijk verpakkingsafval ook in de rest van de wereld op steeds meer belangstelling kan rekenen.

KENNIS DELEN

Kennis en ervaring uitwisselen stond centraal. Zo konden de vertegenwoordigers van de PRO EUROPE-organisaties inspiratie opdoen in een mooi overzicht van de sensibiliseringscampagnes die de afgelopen decennia

werden georganiseerd in verschillende Europese landen. Debatten, workshops en lezingen wezen de weg naar de toekomst en gingen gevoelige thema's niet uit de weg.

Onder de sprekers op het congres bevonden zich vertegenwoordigers van alle stakeholders in het beheer van huishoudelijk verpakkingsafval, waaronder producenten, retailers, afvaloperatoren, verpakkingsproducenten, milieudeskundigen en academici. Bovendien lieten ook heel wat politici en hoge vertegenwoordigers van de Europese Commissie hun licht schijnen op het toekomstige beleid.

Met 700 deelnemers was het vijfde PRO EUROPE-congres het meest succesvolle tot nu toe.

EDITO

Weg van de platgetreden paden

In dit nummer vindt u een uitgebreid verslag van het PRO EUROPE-congres dat op 7 en 8 oktober plaatsvond in Brussel. Wie er niet bij was, of wie een aantal van de interventies wil herbeleven, verwijst ik graag naar de congreswebsite, waar alle documenten beschikbaar zijn. Het loont de moeite!

Het belang van dit congres kan nauwelijks overschat worden. Niet alleen voor Fost Plus als organisatie – de verwachtingen van de talrijk aanwezige partners waren immers hoog, net als de inzet en de betrokkenheid van heel wat Fost Plus-medewerkers – maar ook voor ons land en de manier waarop we ons afvalbeheer in de praktijk brengen.

In die zin kwam het congres op een goed moment. De interesse voor onze afvalaanpak – in het bijzonder van verpakkingsafval – kan immers op steeds meer buitenlandse belangstelling rekenen. Dit jaar alleen al ontving Fost Plus delegaties uit onder meer Australië, Israël, Oekraïne, Roemenië en Servië.

De interesse voor onze afvalaanpak kan steeds meer op buitenlandse belangstelling rekenen.

Fost Plus staat in dit succesverhaal uiteraard niet alleen. Al onze partners hebben er een belangrijk aandeel in: de gewesten en hun administraties, intercommunales en de aangesloten gemeenten, afvaloperatoren en recycleurs, en de Fost Plus-partners voor milieu-educatie. Ik wens hen daarvoor langs deze weg nogmaals te bedanken.

Die mondiale interesse mag ons echter niet blind maken voor de vele uitdagingen die er onmiskenbaar nog zijn. Zo sorteren we thuis misschien wel massaal, maar zodra we onze vertrouwde omgeving verlaten, blijft er nog heel wat ruimte voor verbetering. Denk maar aan de plaatsen waar we werken, sporten, van cultuur genieten, enzovoort. Of denk aan de specifieke problemen rond selectieve inzameling in stedelijke omgevingen. Of het zwerfvuil dat ons straatbeeld ontsiert. De lijst is lang, maar als organisatie blijft Fost Plus continu op zoek naar verbetering.

Een creatieve en wervende aanpak is een constante in die zoektocht. En af en toe de platgetreden paden durven te verlaten. Daarvan vindt u in dit nummer weer een aantal mooie voorbeelden terug.

Veel leesplezier!

Steven Boussemaere
Director Operations

PRO EUROPE CONGRES

Joke Schauvliege: "Het selectieve inzamelsysteem is een succes."

Henri Meiresonne: "Wie producentenverantwoordelijkheid correct invoert, legt hoge recyclagepercentages voor."

20 jaar producentenverantwoordelijkheid

Politiek en industrie maken balans op

Het systeem van producentenverantwoordelijkheid werd 20 jaar geleden voor het eerst ingevoerd in Duitsland. Vandaag hebben meer dan 400 miljoen mensen in Europa toegang tot een selectief inzamelsysteem en wordt 32 miljoen ton verpakkingsafval gerecupereerd. "Een onmiskenbaar succes", zegt Joke Schauvliege, die als Vlaams milieuminister vandaag ook de Europese Milieuraad voorziet. "Al mag dat geen reden zijn om op onze lauweren te rusten."

Op woensdag 6 oktober, daags voor het congres, vond al een seminarie plaats dat volledig rond de Extended Producer Responsibility (EPR) draaide. Een kleine 200 deelnemers maakten er samen met de sprekers een balans op van 20 jaar producentenverantwoordelijkheid. Maar ook op het congres zelf was de producentenverantwoordelijkheid een hot topic.

VIJF BASISPRINCIPES

Joke Schauvliege zette de vijf principes achter het Belgische systeem nog even op een rijtje:

1. Consumenten hebben de plicht om thuis hun verpakkingsafval te sorteren, de eenvoudigste en meest kostenefficiënte manier om waardevolle materiaalstromen te creëren.
2. Producenten en invoerders zijn verantwoordelijk voor de recyclage en de verwerking van de verpakkingen die ze op de markt brengen en moeten de hoeveelheid verpakking tot een minimum beperken.
3. De kost van de recyclage en de verwerking van huishoudelijke verpakkingen wordt gefinancierd door Fost Plus en haar leden. Wanneer lokale overheden zich houden aan het geoptimaliseerde standaardinzamelschema, zijn er in principe geen extra financiële middelen nodig vanuit de overheid.
4. Producenten en invoerders van verpakte producten sensibiliseren consumenten over de correcte inzameling van verpakkingsafval en het vermijden van zwerfvuil.
5. Het systeem verzekert de vrije concurrentie. Openbare aanbestedingsprocedures voor de selectie van ophalers, sorteerdere en recycleurs beperken de kosten.

GEEN STATIEGELDSYSTEEM

België heeft vandaag geen statiegeldsysteem voor eenmalige flessen. "Dat is een strategische keuze", legt Joke Schauvliege uit. "We wilden immers een uniform systeem voor alle huishoudelijke verpakkingen en geen apart systeem voor drankverpakkingen. De introductie van een statiegeldsysteem zal dan ook

Waar de overheid concurrentie invoert op het niveau van de systemen, wordt het winstmotief belangrijker.

niet leiden tot betere recyclagecijfers. Integendeel, waarom zouden we een efficiënt en goed ingeburgerd systeem inruilen voor een nieuw systeem dat een stuk complexer is?"

VOOR EN DOOR BEDRIJVEN

Henri Meiresonne, voorzitter van PRO EUROPE, sluit zich daarbij aan. "De producentenverantwoordelijkheid levert mooie resultaten net omdat het een systeem voor en door de industrie is, op non-profitbasis. Landen die het systeem invoerden, konden relatief snel hoge recyclagepercentages voorleggen, tegen een aanvaardbare kost, zowel voor de burger als voor de bedrijven."

Landen die echter minder pure vormen van het systeem implementeerden, konden dit succes niet herhalen. Henri Meiresonne: "Waar de overheid concurrentie invoert op het niveau van de systemen, wordt het winstmotief belangrijker. Dat gaat ten koste van de kwaliteit van de dienstverlening voor de burger en leidt tot lagere recyclagepercentages. Waar statiegeldsystemen worden ingevoerd, verloopt de selectieve inzameling minder efficiënt en liggen de kosten voor de maatschappij tot vijfmaal hoger. En waar belastingen worden geheven op verpakkingen, is de situatie zo mogelijk nog erger. Verpakkingen worden dan een inkomstenbron voor de overheid, met alle gevolgen van dien."

Afval is voedsel

Michael Braungart en de toekomst van verpakkingen

De aanwezigheid van *cradle-to-cradle*-pionier Michael Braungart op het PRO EUROPE-congres is niet onopgemerkt voorbijgegaan. Tijdens zijn keynote speech schuwde hij de controversie niet en stelde hij de manier waarop we vandaag over ecologie en economie denken radicaal in vraag. "We moeten meer doen dan enkel de schade beperken en de manier waarop we dingen maken volledig herzien."

Het *cradle-to-cradle*-principe gaat ervan uit dat afval niet bestaat. "Dat is ook in de natuur zo. Een kersenboom maakt een overvloed aan bloesems en vruchten aan. Een deel groeit uit tot een nieuwe boom, de rest valt op de grond en vormt er voedsel voor de bodem. Niets gaat verloren, alle materialen zijn voedingsstoffen voor een eindeloos hernieuwbaar recyclageproces. Op dezelfde manier moeten we ook omspringen met de materialen waaruit we onze gebruiksvoorwerpen maken." Het gaat hier

overigens niet om vage toekomstmuziek. Heel wat bedrijven brengen het concept vandaag al in de praktijk.

AFVAL IS VOEDSEL

Braungart vertaalt die visie ook naar verpakkingsmaterialen. "Net als in de natuur moeten verpakkingen ofwel ontworpen worden als technische nutriënten met het oog op hergebruik en recyclage, ofwel als biologische nutriënten die op een veilige manier afgebroken kunnen worden in de natuur."

Klein beginnen

Colruyt en de weg naar duurzaamheid

Jef Colruyt had nog wat advies in petto voor bedrijven die duurzamer willen werken. "Als prijsbreker moest Colruyt al vanaf het begin zeer bewust met haar middelen omspringen. Efficiëntie en duurzaamheid zijn voor ons onlosmakelijk met elkaar verbonden."

Dat uit zich tot in de kleinste details, van de gesloten diepvriezers in de winkels tot de zonnepanelen op de winkeldaken. Een mooi recent voorbeeld zijn de hybride vrachtwagens die Colruyt gebruikt om winkels te bevoorraden. "Ze produceren niet alleen minder CO₂, ze zijn ook stiller, waardoor het bedrijf gemakkelijker

vergunningen krijgt om 's nachts of 's morgens vroeg te leveren en tijdverlies in de files kan vermijden", zegt Jef Colruyt.

's Nachts of 's morgens vroeg leveren en tijdverlies in de files vermijden.

Jef Colruyt, geïnterviewd door moderator Jacki Davis: "Duurzaam ondernemen vergt een volgehouden aandacht voor detail."

Meer doen met minder

Europa moet duurzamer omgaan met resources

Resource efficiency wordt het sleutelwoord voor Europa in de komende jaren. De economische groei en de stijgende welvaart hebben in de twintigste eeuw geleid tot een spectaculaire toename van de vraag naar energie en grondstoffen. "Als we die blijven gebruiken zoals we dat vandaag doen, zullen we tegen 2050 de resources van 2,5 keer de aarde nodig hebben", waarschuwt Janez Potočnik, Europees commissaris voor Milieu. "We moeten dan ook nieuwe manieren vinden om te groeien."

Ook Joke Schauvliege plaatste het thema eerder dit jaar al hoog op de agenda van de Europese milieutop in Gent. "De term resources moet overigens breed geïnterpreteerd worden", benadrukt Janez Potočnik. "We spreken niet alleen over energie, materialen en grondstoffen, maar ook over water, lucht, land en afval."

ECO-INDUSTRIE

In zijn keynote speech lichtte hij alvast een tip van de sluier. "Europa wil evolueren naar een economische groei die losgekoppeld is van een stijgende consumptie van resources. Onze eco-industrie moet de motor worden van onze toekomstige groei, zowel op economisch vlak als op vlak van werkgelegenheid." De Europese Commissie werkt

momenteel aan een strategische roadmap, die volgend jaar wordt voorgesteld.

DUURDER EN SCHAARSER

Efficiënt omspringen met resources is trouwens niet alleen noodzakelijk vanuit ecologisch oogpunt, maar ook voor de competitiviteit van de Europese economie. "Europa is immers heel sterk

Janez Potočnik: "De eco-industrie moet de motor worden van onze toekomstige groei."

aangewezen op import van grondstoffen en materialen, die steeds schaarser en duurder worden", aldus Janez Potočnik. Hij ziet overigens weinig heil in nog meer wetgeving, maar vooral in een efficiëntere toepassing van de bestaande wetgeving.

Op www.proeurope-congress.com vindt u alle presentaties, speeches en sfeerbeelden van het congres.

CAMPAGNE

Cadeautjes sorteren op

Rozen en pralines zijn out, jongeren geven elkaar liever een wake-up call of een tandpasta-smile cadeau.

Vorig jaar zette Fost Plus haar eerste stappen op Netlog. De profielpagina van Fost Plus kon al snel rekenen op een solide basis van vrienden. Een nieuwe actie in november van dit jaar bracht de sorteerbodschap opnieuw onder de aandacht van het jonge volkje. De actie was opgezet als een verlengstuk van de gelijktijdig lopende nationale campagne.

Netlog is in België het populairste sociale netwerk voor jongeren. Het is een fun and entertainment online community waar jongeren ervaringen delen en spelletjes spelen. De perfecte plaats dus om hen te sensibiliseren rond sorteren en recyclen. Al moet dat dan wel gebeuren met een actie op maat van het jonge doelpubliek.

EENVOUDIG PRINCIPE

De actie van Fost Plus was eenvoudig qua opzet. Deelnemers konden hun vriendenkring een reeks cadeautjes toesturen, die ze na 'virtuele' consumptie juist moesten

sorteren. Door goed te sorteren, verdienden ze Netlog-credits, die ze dan konden gebruiken voor andere games op de netwerksite. Bij goed of fout sorteren kregen ze bovendien ook de nodige uitleg, zodat er naast de fun ook steeds een leer-moment was.

HILARISCHE CADEAUTJES

Een boeket rozen of een doos pralines vallen niet echt in de smaak bij jongeren. De cadeautjes waren dan ook van een heel ander kaliber: wat dacht u bijvoorbeeld van een wake-up call (gelinkt aan een koffiebekertje), een tandpasta-smile

FESTIVALS

Recyclagepaleis bekoort festivalgangers

Afgelopen zomer kon u Fost Plus aantreffen op maar liefst 25 festivals en evenementen, samen goed voor anderhalf miljoen bezoekers. Het recyclagepaleis maakte er dit jaar zijn debuut en verleidde in onvervalste kermisfeer menig festivalganger.

Duizenden festivalbezoekers aanspreken met een sensibiliserende boodschap over het sorteren van verpakkingsafval is geen evidente opdracht. Origineel uit de hoek komen is de boodschap, zo weet Fost Plus uit haar jarenlange ervaring met evenementen en festivals.

EENDJES VISSEN

Inspiratiebron voor het recyclagepaleis is het eendjes vissen, dat iedereen kent uit zijn kindertijd. Alleen werden de eendjes vervangen door verpakkingen die al dan niet bij PMD horen. De juiste verpakkingen eruit vissen – goed sorteren,

met andere woorden – leverde een beloning op. Tegelijk verkondigden de als foorkramer vermomde animatoren luidkeels de sorteerbodschap en gaven ze de nodige uitleg bij de sorteeregels.

ONDERTUSSEN, OP HET TERREIN

In totaal werd deze zomer op de festivalterreinen meer dan 100 ton PMD, papier-karton en glas selectief ingezameld. Het beste bewijs dat de aanwezigheid van Fost Plus wel degelijk het verschil kan maken. Alvast bedankt aan alle aanwezigen, en tot volgend jaar!

PMD-verpakkingen vissen bleek tussen alle decibels en frieten door een aangenaam en tegelijk leerrijk tijdverdrijf.

Festivalgangers overtuigen om correct te sorteren, het blijft een uitdaging.

Netlog

De grafische stijl onderstreept de toon van de actie.

(gelinkt aan een tube tandpasta) of iets voor de maag (gelinkt aan een potje yoghurt)? Deelnemers konden aan hun cadeautje ook een persoonlijke boodschap toevoegen. Op die manier creëerden we een echte dialoog, het magische woord voor dergelijke acties. Op de profielpagina van de deelnemers verscheen ook hun score voor het spel.

MOOIE RESULTATEN

Bij het ter perse gaan van deze Fostpost werden al 741.541 cadeautjes verzonden, waarvan er 321.853 effectief werden gesorteerd. En de Netloggers hebben het sorteren goed onder de knie, want maar liefst 88% van de cadeautjes werd correct gesorteerd. De populairste cadeautjes waren de sixpack, de wake-up call en de kater.

Recyclage = kunst

Sinds 3 oktober 2010 kunt u in het museum Dhondt-Dhaenens in Deurle terecht voor een uniek tentoonstellingsproject van Thomas Hirschhorn. De Zwitserse kunstenaar maakt voor zijn meest recente creatie 'Too too - much much' gebruik van lege frisdrank- en bierblikjes. Met dank aan Fost Plus en Indaver. Thomas Hirschhorn gebruikt in zijn werk uitsluitend alledaagse materialen – oud papier, aluminiumfolie, karton, vuilzakken, kranten – en vormt ze om tot chaotische, maar

tegelijk kleurrijke en spectaculaire collages en sculpturen. Zijn werk is heel sterk politiek en sociaal geëngageerd.

'Too too - much much' is zijn eerste belangrijke project voor een Belgisch museum. Voor de realisatie was een zeer grote hoeveelheid drankblikjes nodig. Het museum deed daarvoor een beroep op Fost Plus en het sorteercentrum van Indaver in Willebroek. De blikjes gaan na afloop van het project terug naar het sorteercentrum en worden daarna alsnog gerecycleerd.

© Thomas Hirschhorn, foto: André Gordts / Courtesy Museum Dhondt-Dhaenens, Deurle

Fost Plus en Indaver leverden de nodige blikjes waarmee Thomas Hirschhorn zijn kunstwerken creëerde.

LOKALE COMMUNICATIEACTIES

Vertrouw niet op de kabouters

Fost Plus ontwikkelde samen met een aantal Vlaamse intercommunales een online sorterspel. Deelnemers komen terecht in een vrolijk kabouterdorp, waar ze de inwoners moeten helpen om correct te sorteren. Internet en online communicatie worden steeds belangrijker in de mediamix van Fost Plus en de intercommunales. Een aantrekkelijke website, die interactie creëert met de bezoeker, speelt daarin een grote rol.

Het nieuwe online sorterspel betreft bezoekers actief bij het sorteren en recyclen en doet dat op een speelse manier. Bovendien kunnen deelnemers hun vrienden uitdagen om hun topscore te verbeteren, en kunnen ze linken naar Facebook en Netlog.

De ophaalkalender – een vaste waarde

Binnenkort valt de jaarlijkse ophaalkalender weer in de bus bij miljoenen huisgezinnen. Sinds het ontstaan van Fost Plus is de kalender uitgegroeid tot een vaste waarde.

De ophaalkalender is cruciaal voor een efficiënte selectieve inzameling. Inwoners kunnen hem gemakkelijk raadplegen wanneer ze welk afval kunnen aanbieden in hun gemeente. Als extra geheugensteuntje vinden ze op alle kalenders ook de sorteeregels voor de verschillende fracties terug.

Alle intercommunales kunnen gebruik maken van de kalender die Fost Plus uitgeeft. Ook dit jaar kiezen heel wat intercommunales voor deze eenvoudige en overzichtelijke kalender. Intercommunales die in eigen beheer een afvalkalender uitbrengen, kunnen eveneens op de steun van Fost Plus rekenen.

“Droom jij ook van recycleren?”

“Het begint met goed sorteren.” Zo luidt de titel van het stripboekje dat Fost Plus samen met een aantal intercommunales uitwerkte. Het boekje telt acht pagina's en is een echt heb-

beding geworden. Het bevat naast een aantal ludieke stripverhaaltjes en een heus PMD-ganzenbord ook heel wat weetjes over sorteren en recyclen.

Intercommunales kunnen het

stripboekje uitdelen als give-away tijdens evenementen, of als leuk extra-tje bij schoolbezoeken. Een aantal intercommunales zal de verhaaltjes ook apart opnemen in hun milieukrant.

Speel en word sorteerkampioen

Deze zomer konden inwoners van de intercommunales Intradel en Ipalle een nieuw online sorterspel testen. Deelnemers moesten tien verschillende verpakkingen correct sorteren: in de PMD-zak of bij het restafval?

Inwoners van Ipalle vernamen alles over het spel in hun containerpark. Een promoteam legde hen de regels uit en moedigde hen aan om het thuis op de pc te spelen. Deelnemers die hun score registreerden en een correct antwoord gaven op een bijkomende vraag, konden twee bioscooptickets winnen.

Inwoners van Intradel konden het spel live testen tijdens een roadshow in augustus en september. De intercommunale voorzorg voor de gelegenheid in een vrachtwagen in de kleuren van Intradel en Fost Plus, uitgerust met een pc waarop mensen het spel konden proberen. Iedere deelnemer maakte kans op een kleine attentie.

Het spel is nu ook beschikbaar op www.juistsorteren.be. Test uw kennis en ontdek meteen of u ook een echte sorteerkampioen bent.

CAMPAGNE

Strijd tegen PMD-residu in grote steden

Gerichte acties verbeteren sorteerkwaliteit

In een aantal grote steden ligt het residupercentage in de PMD-zakken een stuk hoger dan het nationale gemiddelde. Fost Plus zette in samenwerking met de steden Brussel, Luik en Antwerpen een aantal specifieke acties op om de kwaliteit van de PMD-inzameling te verbeteren. De eerste resultaten zijn alvast bemoedigend.

In Brussel ging de invoering van de algemene sorteerplicht gepaard met een grootschalige communicatiecampagne met radiospots, affiches en advertenties. Om het sorteren in appartementsgebouwen gemakkelijker te maken, stelde Net Brussel sorteerkzakken in gerecycleerd materiaal ter beschikking. Net Brussel huurde ook een aantal animatoren in die de bevolking sensibiliseerden tijdens tal van publieke evenementen.

SAMEN MET DE POLITIE

In Luik bracht Fost Plus samen met het stadsbestuur en de intercommunale Intradel de situatie in kaart. Bedoeling was om de meest voorkomende sorteerfouten te inventariseren en wijk per wijk gerichte acties op te zetten. Controles gaven aan dat 42% van de PMD-zakken een of twee sorteerfouten vertoonden, terwijl 19% sterk vervuild was.

De stad werkt nauw samen met de politie. Agenten plaatsen een sticker met politietekens en PV op de niet-conforme zakken. Bewoners die hun fout gesorteerde PMD-zak niet terug binnenhalen, mogen een boete in hun brievenbus verwachten. Op die manier worden foutsorteerders verplicht om hun PMD opnieuw te sorteren. De actie leverde al goede resultaten op.

GLOBALE AANPAK

De stad Antwerpen werkt met een globale aanpak, die vooral gericht is op sociale woningen en appartementsgebouwen. In een eerste fase gaan controleurs in alle vroegte – nog voor de ophalers – op pad om de inhoud van de zakken te controleren. Foutsorteerders krijgen een folder in hun bus met

daarop de vastgestelde inbreuken. Wie goed sorteert, ontvangt felicitaties. De controleurs registreren alle resultaten met het oog op toekomstige acties. Waar mogelijk worden bewoners van appartementsgebouwen ook rechtstreeks aangesproken door medewerkers van de stad, die hun de nodige uitleg verschaffen over het sorteren van PMD.

In Brussel, Luik en Antwerpen zette Fost Plus een campagne op om de sorteerkwaliteit van PMD te verbeteren.

OPLEIDING

E-learning nu ook voor PMD-ophalers

In mei 2009 lanceerde Fost Plus een succesvolle e-learningmodule voor PMD-sorteerders. Dankzij de module kunnen medewerkers snel en efficiënt worden opgeleid via het internet. Sinds juli van dit jaar biedt Fost Plus een gelijkaardige module aan voor de opleiding van PMD-ophalers.

Het grote voordeel van de e-learningmodule is dat de opleiding op gelijk welk moment kan plaatsvinden en relatief weinig tijd in beslag neemt. De module vormt dan ook een uitstekend alternatief voor de klassieke opleidingen, die vooral voor tijdelijke medewerkers zoals uitzendkrachten of jobstudenten moeilijk te organiseren zijn. De doorlooptijd bedraagt ongeveer dertig minuten en de module is beschikbaar in het Nederlands en het Frans.

COMPLEET PAKKET

De opleiding heeft uiteraard de nodige aandacht voor de verschillende

ophaalregels. Maar de deelnemers leren ook hoe ze een PMD-zak moeten weigeren en hoe ze moeten reageren wanneer ze geconfronteerd worden met ontevreden burgers. Oefeningen maken duidelijk of ze de leerstof goed begrepen hebben. De verantwoordelijke kan via de module ook heel wat gegevens opslaan en raadplegen: wie heeft de opleiding gevolgd, wanneer werd die gevolgd, de behaalde score van de deelnemers, enzovoort.

De eerste reacties van gebruikers blijken alvast zeer positief. De module is beschikbaar voor alle intercommunales en ophalers. Meer informatie vindt u op de website van Fost Plus.

Dankzij de e-learningmodule kunnen PMD-sorteerders snel en efficiënt worden opgeleid via internet.

KORT

Fost Plus genomineerd voor European Business Awards 2010

Ieder jaar belonen de European Business Awards bedrijven en organisaties die als voorbeeld gelden voor hun sector. De awards zijn een onafhankelijk evenement met de steun van de Britse bank HSBC. Dit jaar werd Fost Plus geselecteerd om deel te nemen aan de awards, samen met 15.000 andere bedrijven en organisaties uit 30 landen.

Fost Plus stelde een dossier samen waarin het haar systeem en de redenen achter het succes ervan toelichtte. Fost Plus werd genomineerd als een van de tien kandidaten in de categorie Environmental Awareness en mocht haar verwezenlijkingen verdedigen voor een jury van internationale experts.

De uiteindelijke winnaars werden op 16 november bekendgemaakt. De Deense multinational Maersk won voor Fost Plus in de categorie Environmental Awareness. Fost Plus mocht echter een zogenaamde Ruban d'Honneur in ontvangst nemen als erkenning voor haar uitzonderlijke prestaties op het vlak van milieubewustzijn.

Fost Plus in de Roemeense schijnwerpers

Begin september ontvingen Fost Plus en OVAM een delegatie van een vijftiental Roemeense journalisten, actief in de schrijvende pers, televisie en online media.

Eco-Rom, het Roemeense equivalent van Fost Plus, had de delegatie uitgenodigd om het Belgische model van selectieve inzameling beter te leren kennen. Tijdens het tweedaagse bezoek ging de delegatie onder meer langs bij het PMD-sorteercentrum van het bedrijf Vanheede en het nieuwste containerpark van de intercommunale IVAREM.

De delegatie was duidelijk onder de indruk van de Belgische verwezenlijkingen. De Belgische sprekers benadrukten wel dat het systeem niet zomaar kan worden gekopieerd. Het is het resultaat van een zeer lange en geleidelijke evolutie. Ook Roemenië zal deze evolutie moeten doorlopen, al kan het land uiteraard wel gebruik maken van de expertise die België en andere Europese landen hebben opgebouwd.

Sorteren is dagelijkse kost

Op Eén loopt sinds kort 'Dagelijkse kost', een nieuw kookprogramma met tv-kok Jeroen Meus. Het programma overdondert niet met gesofisticeerde lekkernijen maar brengt eenvoudige dagdagelijkse gerechten. De kok heeft bovendien ook aandacht voor correct sorteren.

Sorteren is voor iedere Belg dagelijkse kost, dus ook voor tv-koks. Kijkers krijgen dan ook regelmatig te zien hoe Jeroen Meus lege verpakkingen in de juiste vuilnisbak gooit, met eventueel een extra woordje uitleg. Voeg daarbij de typische ongedwongen stijl van het programma en je krijgt honger... om nog beter te sorteren. Smakelijk!

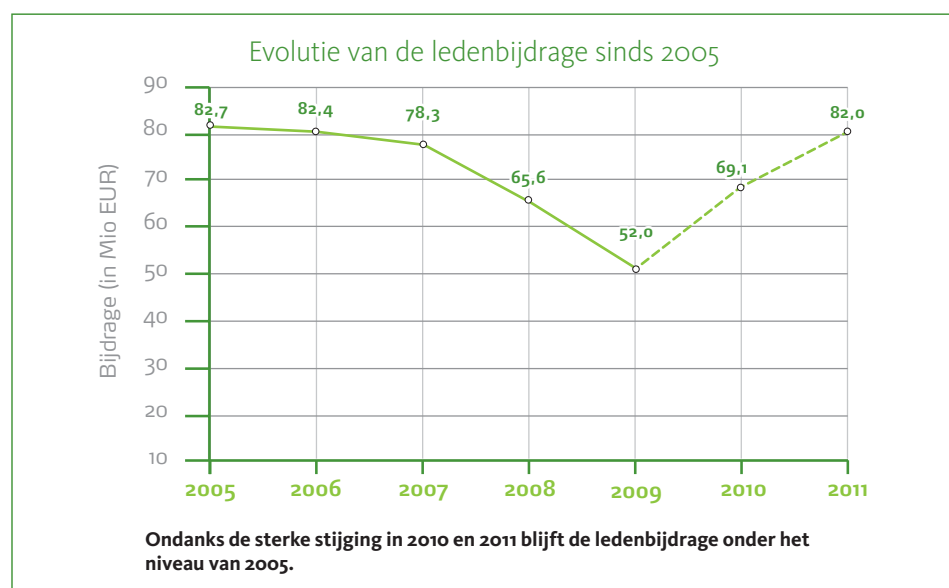
Dagelijkse kost: elke werkdag op Eén, net voor het journaal van 18.00 uur.

CIJFERS

Groene Punt-tarieven 2011

Tarieven blijven ondanks stijging onder niveau 2005

De Groene Punt-tarieven voor 2011 zullen gemiddeld 18% stijgen ten opzichte van 2010. Dat heeft onder meer te maken met de fel gedaalde materiaalopbrengsten na de economische crisis van 2009. Ondanks de stijging blijven de tarieven onder het niveau van 2005.

Fost Plus kondigde een jaar geleden al een significante stijging voor 2011 aan. Toen stegen de tarieven voor het eerst na jaren van herhaalde dalingen, die de Groene Punt-bijdrage tot bijna 40% onder het niveau van 2005 hadden gebracht.

MEER DAN ENKEL DALENDE MATERIAALOPBRENGSTEN

De redenen voor de nieuwe stijging zijn drievoudig:

- De economische crisis resulteerde in een sterke daling van de materiaalopbrengsten. In 2009 waren de opbrengsten 17 miljoen euro lager dan gebudgetteerd, een verschil dat grotendeels verrekend wordt in de tarieven 2011.
- De voorbije jaren zijn de in het verleden aangelegde reserves aangewend om de Groene Punt-tarieven te stabiliseren of zelfs te doen dalen. De reserves zijn nu zo sterk gedaald dat ze in 2011 slechts een gedeeltelijke tempering van de tariefstijging mogelijk maken.
- Het gewijzigde Samenwerkingsakkoord over verpakkingsafval heeft bijkomende financiële verplichtingen met zich meegebracht.

DEFICIT SPREIDEN OVER 2011 EN 2012

De Raad van Bestuur beschouwt de zeer ongunstige

economische situatie in 2009 als uitzonderlijk. Daarom werd besloten om het deficit in de materiaalopbrengsten niet volledig te verrekenen in de tarieven 2011, maar deels ook in de tarieven 2012. Dat maakt een verdere stijging van de tarieven in 2012 waarschijnlijk, al is er goede hoop dat die getemperd zal worden dankzij een positieve evolutie van de materiaalopbrengsten in 2010.

Groene Punt-tarieven in EUR/kg

	2010	2011
Glas	0,0184	0,0186
Papier-Karton	0,0176	0,0197
Staal	0,0376	0,0621
Aluminium	0,1379	0,1826
PET	0,1994	0,2874
HDPE	0,1994	0,2874
Drankkartons	0,2728	0,2960
Andere valoriseerbaar	0,3135	0,3303
Andere niet-valoriseerbaar	0,4417	0,4492

BEDRIJVEN

Groeiend succes voor PMD-inzameling in bedrijven

Reeds meer dan 140 bedrijven engageerden zich om PMD in te zamelen op de werkvloer.

Begin dit jaar lanceerde Fost Plus een project dat PMD sorteren in bedrijven promoot. Talrijke bedrijven en afvaloperatoren engageerden zich voor het initiatief. Samen zamelden ze al meer dan 160 ton PMD in.

Sinds april sloten al zes grote afvaloperatoren en vijf PMD-sorteercentra een samenwerkingsovereenkomst met Fost Plus. Het aantal deelnemende bedrijven wordt op een 140-tal geschat en blijft verder stijgen.

160 TON PMD INGEZAMELD

Dankzij het project werd tot op vandaag al meer dan 160 ton PMD ingezameld. Die wordt gesorteerd in de sorteercentra van de projectpartners en daarna doorgestuurd voor recycling. De tweede fase van het project zal zich toespitsen op de kwaliteit van de ingezamelde

PMD. Die bevat nu nog tot 20% onzuiverheden.

ACTIEVE PROMOTIE

De afvaloperatoren promoten het project actief bij hun klanten. Ze stellen onder meer een lanceringskit ter beschikking. Fost Plus promoot het initiatief dan weer via de pers, haar nieuwsbrieven en de bedrijfsfederaties.

De lijst van de deelnemende afvaloperatoren en PMD-sorteercentra kunt u raadplegen op www.fostplus.be

EVOLUTIE

Voorzichtige heropleving recyclagemarkten

Eind 2009 stegen de materiaalprijzen voor het eerst sedert het begin van de crisis. In het voorjaar van 2010 was zelfs sprake van een heel sterke stijging. Sommige materialen klommen naar het prijsniveau van net voor de crisis. Toch blijft voorzichtigheid geboden.

De prille heropleving van de economie heeft de vraag naar grondstoffen verhoogd. Daarnaast hebben veel bedrijven gedurende lange periode met een minimale stock van grondstoffen gewerkt, die ze stelselmatig terug opbouwden in 2010. Beide factoren leidden tot aanzienlijke stijgingen van de materiaalprijzen.

De prijsstijgingen waren echter zo plots en uitgesproken dat verwacht kon worden dat de prijzen na een tijdje terug zouden zakken. Hoewel niet alle materialen op dezelfde manier evolueren, is de globale gemiddelde materiaalwaarde de voorbije maanden toch op een vrij hoog niveau gebleven.

Evolutie gemiddelde materiaalprijzen 2004 - 2010

De materiaalprijzen stegen de afgelopen maanden tot een vrij hoog niveau.

SCHOLEN

Op bezoek bij workshop 'Da's proper!'

Sorteren – wat denken jongeren ervan?

Donderdag 23 september 2010, 10.20 uur, de bel gaat. Elf leerlingen van het zesde middelbaar gaan de klas binnen voor een les voedingsleer. Vandaag staat 'Da's proper!' op het programma, een workshop geleid door Green Belgium vzw in opdracht van Fost Plus.

"Wat mag er niet op de composthoop – theezakjes, zand of keukenpapier?" Correct sorteren blijkt niet altijd evident.

De debatten doen leerlingen stilstaan bij het nut van sorteren en het belang van een goed afvalbeheer.

De workshop begint met een quiz. Het is stil. "Waar hoort hittebestendig glas niet thuis?" vraagt Green-medewerkster Dagmar Gooris. "In de oven, in de glascontainer of in de diepvriezer? Wat mag er niet op de composthoop? Theezakjes, zand of keukenpapier?" De vragen zijn niet zo gemakkelijk als verwacht. De meeste leerlingen hebben ongeveer de helft van de vragen juist.

TIJD VLIEGT

Ondertussen voelt iedereen zich wat meer op zijn gemak en heerst er een leuke sfeer. Tijd voor een debat. Voor ze het goed en wel beseffen, zitten de jongeren midden in een programma van 'De zevende dag'. In een fictieve discussie worden argumenten voor en tegen sorteren op tafel gelegd.

De volgende debatten gaan over verpakking en over het al of niet transporteren van vuilnis naar China. Het gaat er geanimeerd aan toe. "Verpakking in verpakking in verpakking, da's te veel verpakking!" klinkt het. Of nog: "Ons afval zelf verwerken is beter voor de werkgelegenheid." De deelnemers zijn aan elkaar gewaagd en de tijd vliegt.

STOF TOT NADENKEN

De les is zo voorbij, maar de discussies gaan nog even door. "En wat als je koekjes in herbruikbare zakjes zou verpakken?" Het is duidelijk dat 'Da's proper!' heel wat losmaakt, zowel

bij leerlingen als bij leerkrachten, en dat het hen zeker nog een tijdje zal bijblijven.

Meer informatie vindt u op www.fostplus.be of www.greenbelgium.be

'Da's proper' brengt afvalbeheer in de klas

'Da's proper!' is een educatieve workshop voor leerlingen van het vierde, vijfde en zesde jaar secundair onderwijs. Bedoeling is om jongeren bewust te maken van het belang van een goed afvalbeheer. De workshop kan verschillende vormen aannemen, met onder meer een quiz, een debat en een rollenspel. Er zijn ook animaties voor de tweede en derde graad van het basisonderwijs, LABO (Leren Afval Beheren Op school). Leerlingen maken kennis met alle facetten van het sorteerproces en krijgen heel wat tips die ze meteen op school kunnen toepassen. Het initiatief loopt sinds 2004. Jaarlijks nemen er bijna 1.500 klassen deel.

WETGEVING

Strengere aanpak van *free riders*

Met meer dan 5.000 leden-bedrijven behaalt Fost Plus puike resultaten: 93% recyclage en 96% nuttige toepassing van het huishoudelijke verpakkingsafval.

Helaas zijn er ook bedrijven die mee profiteren van dit succes zonder financieel aan het systeem bij te dragen – de zogenaamde *free riders*. Een onaanvaardbare situatie, die Fost Plus wil aanpakken.

Free riders zijn bedrijven die huishoudelijke verpakkingen op de markt brengen, maar daarvoor geen bijdrage betalen aan Fost Plus. Ze komen hun wettelijke verplichtingen dus niet na. Met hoeveel ze precies zijn, valt moeilijk te zeggen. Het is wel duidelijk dat het vooral om kleine en middelgrote ondernemingen gaat.

STRAFTE COMMUNICATIE

Dit najaar startte Fost Plus verschillende communicatie-initiatieven op. Een gerichte direct mailing spoort de free riders aan om zich in orde te stellen. Een wervende advertentiecampagne in vakbladen herinnert hen aan hun wettelijke verplichtingen. Een kort filmpje in dezelfde stijl – te

zien op diverse websites – stelt het probleem op een humoristische manier aan de kaak.

STRENGER CONTROLEREN

Het probleem kan echter niet door Fost Plus alleen worden aangepakt. Ook de Interregionale Verpakkingscommissie drijft haar inspanningen op. Zo komen er meer controles en wordt er sneller en strenger gevebaliseerd. Free riders zijn bij deze gewaarschuwd!

Op www.fostplus.be kunt u het filmpje bekijken. Indien u het ook op uw eigen website wenst te plaatsen, kunt u het filmpje opvragen via webmaster@fostplus.be

Breng uw bedrijf wettelijk in orde: sluit aan bij Fost Plus

Een bedrijf dat verpakte huishoudelijke producten op de Belgische markt brengt, heeft een wettelijke terugnameplicht en moet voor de recycling van die verpakkingen zorgen. Fost Plus biedt een oplossing die tegelijkertijd voordelig en kostenefficiënt is. Fost Plus recycleert 93% van het huishoudelijk verpakkingsafval, zodat België al jaren aan de wereld top staat. Speel het spel zoals het hoort: sluit aan bij Fost Plus en werk mee aan dit resultaat. Surf naar www.fostplus.be en klik op 'Ondernemingen' voor meer informatie.

Samen > Goed sorteren > Beter recycleren

Fostplus

Uw mening interesseert ons!

Uw mening is belangrijk om Fostpost verder te verbeteren. Gelieve ons te laten weten welke artikels u bijzonder interesseren of waarover u in een volgend nummer graag meer wenst te lezen. Wilt u reageren op een artikel, of hebt u vragen of suggesties, speel ze dan door aan de redactie (zie gegevens hieronder). Dank voor uw medewerking!

Fostpost is het informatieblad voor de gemeenten, de intercommunales, de afvaloperatoren en de recycleurs, uitgegeven door Fost Plus, erkend organisme voor huishoudelijk verpakkingsafval.

Overname van artikels of gedeelten daaruit is toegestaan mits vermelding van de bron. Redactie: Fost Plus vzw • Martinus V-straat 40 • BE-1200 Brussel • T +32 2 775 03 50 • F +32 2 771 16 96 • fostplus@fostplus.be

Foto's: Fost Plus, Frank Abbeloos • Vormgeving: Head Office • Verantwoordelijke uitgever: Johan Goossens • Fostpost werd gedrukt op gerecycleerd papier. www.fostplus.be